

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA			
CÓDIGO			
MATERIA	Percepción Visual e Perspectiva I		
DISCIPLINA	Técnicas de representación		
TITULACIÓN	Título Superior en Arte Dramática		
ESPECIALIDADE	Escenografía		
ITINERARIO			
CURSO	1º	CUADRIMESTRE	1º
CRÉDITOS ECTS	5		
CARÁCTER	Obrigatoria		
DEPARTAMENTO	Escenografía		
CENTRO	Escola Superior de Arte Dramática de Galicia		
COORDINADOR/A			
DOCENTE	Nome e apelidos: María Sarmiento Rivas Horario titorías: Ver Web ESAD Despacho: Aula P11 Contacto: mariasarmiento@edu.xunta.es		
DESCRICIÓN	Coñecemento dos principios da teoría da percepción para a comprensión dos procesos perceptivos: forma e significado. Desenvolvemento da capacidade de observación e comparación dos elementos visuais. Principios de composición. Coñecemento e utilización da perspectiva aplicada ao debuxo artístico e ao deseño do espazo escénico.		
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ningún.		
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☐ Castelán ☐ Inglés ☐		
2. COMPETENCIAS. DECRETO 179/2015, do 29 de outubro.			
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DA TITULACIÓN			
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.		
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.		
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.		
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.		
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.		
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.		
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN			
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.		
X4	Comunicar, mostrando a capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.		
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.		
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.		
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE			
EE1	EE1. Concibir as ideas e propostas que fundamentan a creación do deseño, explorando a dinámica do espazo, do corpo e da luz, valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.		
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.		
EE3	Planificar e facer o seguimento do proceso de realización da creación, aplicando as metodoloxías de traballo pertinentes.		
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
3. OBXECTIVOS PARA PERCEPCIÓN VISUAL E PERSPECTIVA I		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Aprender a terminoloxía propia desta materia.		T8, T13.	
2. Aplicar os coñecementos adquiridos a situacións prácticas.		T1, T15, T17, X3.	
3. Coñecer diferentes perspectivas e o xeito de aplicación de cada unha delas.		T15, X6, EE2, EE5.	
4. Ser quen de facer un bosquejo do natural acadando un resultado fiable en canto á representación da profundidade.		T6, T13, X5, EE1	
5. Empregar a perspectiva como instrumento á hora da elaboración do bosquejo escenográfico de ambiente.		T17, X4, X5, EE2.	
6. Desenrolar a capacidade de análise sintético e estrutural (apuntes, bosquejos e esquemas) mediante a introdución de estudos temáticos do natural como referencia.		T1, T17, EE2, EE3, EE5.	
7. Desenrolar habilidades compositivas tridimensionais en diversas técnicas cunha autodisciplina de traballo exacto e limpo.		T1, T13, X3, EE1, EE5.	
8. Facilitar a lectura espacial das formas utilizando medios expresivos como perspectivas, sombras, e a súa aplicación.		T13, T15, X4, X5, EE1.	
4. CONTIDOS PARA PERCEPCIÓN VISUAL E PERSPECTIVA I			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	

1. Introducción á Xeometría Descritiva e aos Sistemas de representación.	1.1. Xeometría descritiva. 1.1.1. Sistemas de proxección. 1.1.2. Sistemas de representación. 1.2. Sistema diédrico. 1.2.1. Fundamentos do sistema. 1.2.2. Representación de elementos básicos. 1.3. Sistema axonométrico. 1.3.1. Fundamentos do sistema. 1.3.2. Representación de elementos básicos. 1.4. Sistema cónico. 1.4.1. Fundamentos do sistema. 1.4.2. Representación de elementos básicos.	5	
2. Sistema diédrico: o punto.	2.1. Representación do punto. 2.2. Posicións do punto (alfabeto do punto). 2.3. Representación do punto por coordenadas.	3	
3. Sistema diédrico: a recta.	3.1. Representación da recta. 3.2. Condicións para que un punto pertenza a unha recta. 3.3. Partes vistas e ocultas dunha recta. 3.4. Posicións da recta (alfabeto da recta). 3.5. Representación da recta por coordenadas.	4	
4. Sistema diédrico: o plano.	4.1. Representación do plano. 4.2. Rectas contidas nun plano. 4.3. Posicións particulares do plano (alfabeto do plano). 4.4. Plano definido por dúas rectas que se cortan. 4.5. Representación do plano por coordenadas.	4	
5. Sistema diédrico: sombras.	5.1. Xeneralidades. 5.2. Sombras no sistema diédrico. 5.3. Sombra dun punto. 5.4. Sombra dunha recta. 5.5. Sombra dunha superficie plana. 5.6. Sombras propias e aroxadas de corpos xeométricos.	4	
6. Perspectiva a man alzada.	6.1. Introducción ao debuxo arquitectónico a man alzada. 6.2. Análise visual do espazo e as formas: liña do horizonte e puntos de fuga. 6.3. Escala de valores ou gradientes. 6.4. O entramado: dirección e lonxitude de trazo apropiados.	8	
7. Croquizado de deseños escenográficos.	7.1. Proceso do croquizado: Proporción e elección do punto de vista. 7.2. Croquizado das diferentes vistas do deseño (alzados, plantas, perfís) en diédrico. 7.3. Anotación do croquis.	10	
TOTAL SESIÓNS		38	
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
ACTIVIDADES	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL
Actividades introdutorias	1		1
Exposición práctico-teórica	18		18
Traballos de aula	17	20	37
Resolución de exercicios de forma autónoma		50	50
Titorías individuais		10	10
Titorías de grupo		10	10
Actividades de avaliación. Entregas	2		2
Actividades de avaliación. Revisión		2	2
TOTAL		38	92
6. METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.		
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.		
Resolución de problemas e/ou exercicios.	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o traballo con todo tipo de variables que permitan considerar diferentes posibilidades de resolución do problema ou do exercicio.		
Traballo de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.		
Prácticas en aula de informática	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas en aulas de informática.		

Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, teatros, auditorios, salas de concertos, festivais, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumnado.	
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma. Ensino baseado en proxectos de aprendizaxe: Método no que os estudantes levan a cabo a realización dun proxecto nun tempo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Titorías individuais	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	
Titorías de grupo	Entrevistas que o grupo de alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.	60%
Traballo autónomo	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	40%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula suspenso ou non presentado.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.	60%
Traballo autónomo suspenso ou non presentado.	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	40%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.	25%
Traballo autónomo.	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	25%
Exame teórico-práctico	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	50%
9. Criterios de avaliación aplicables. DECRETO 179/2015, do 29 de outubro.		
AT3, AT4, AT6, AT9, AT10, AT14, AT15, AT16, AX1, AX3, AX4, AX5, AX9, AX10, AX20, AX28, AX29, AE1, AE7, AE8, AE9, AE10, AE13, AE14.		
10. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas:		
<ul style="list-style-type: none"> • ANDROUET du CERCEAU, JACQUES. <i>Lecciones de perspectiva positiva</i>. Ed. Xarait, Madrid, 1980. • ARCAS, SANTIAGO y JOSÉ FERNANDO, GONZÁLEZ, ISABEL. <i>Perspectiva para principiantes</i>. Ed. Köneman, 2003. • BÄRTSCHI, WILLY A. <i>El estudio de las sombras en perspectiva</i>. Ed. Gustavo Gili, 1982. • DAMISCH, HUBERT. <i>El origen de la perspectiva</i>. Alianza Forma. Ed. Alianza, 1997. • DE SIMONI, LUIGI e PIERO. <i>Spazio prospettico</i>. Ed. Roma Bonacci, 1976. • GONZALO GONZALO, JOAQUÍN. <i>Iniciación a la perspectiva cónica</i>. Prácticas de dibujo técnico. Ed. Donostiarra, 1992. • NAVARRO DE ZUBILLAGA, JAVIER. <i>Imágenes de la perspectiva</i>. Ed. Siruela, 1996. • NAVARRO DE ZUBILLAGA, JAVIER. <i>Mirando a través. La perspectiva en las artes</i>. Ed. Serbal, 2000. • PARRAMÓN, J. M., <i>Perspectiva para artistas</i>, Editorial Parramón, Barcelona, 1993. 		
Referencias complementarias:		
<ul style="list-style-type: none"> • BROOK, Peter - El espacio vacío, Ediciones Península S.A., Barcelona, 2012 • ALVAREZ VILLAR, A. - El mundo mágico de la percepción, Doncel, Madrid, 1973. • BATISTE, J. - La escenografía, Ed. La Galera, Barcelona, 1996. • BREYER, G. - La escena presente: Teoría y metodología del diseño escenográfico., Ed. Infinito, Buenos Aires, 1952. • CALMET, H. - Escenografía. Escenotecnia, Iluminación., Ediciones La Flor, Buenos Aires, 2005. • LÓPEZ GUEREÑO, J. - Decorado y tramoya., Ed. Naque, Ciudad Real, 1998. • AUMONT, Jacques (1990), <i>La imagen</i>, Ediciones Paidós Ibérica, Barcelona, 1992. • CARRASCAL, Ana, <i>Aproximación interdisciplinaria a la imagen visual, Bellaterra, Facultad de Ciencias de la Información, Barcelona, 1983</i> • GUBERN, Román, <i>La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea</i>, Editorial Gustavo Gili, Barcelona, 1987 • ZUNZUNEGUI, Santos, <i>Mirar la imagen, Servicio Editorial Universidad del País Vasco, Zarauz, 1984</i> 		
11. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES		
<ul style="list-style-type: none"> • Os exames e entregas deberán axustarse aos prazos e hora indicados pola profesora da materia ou Xefatura de Estudos, o seu non cumprimento implicará a non superación destes. 		

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.

Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as **ferramentas e actividades de avaliación** serían as que seguen:

Avaliación continua ordinaria		
Ferramentas/actividades de avaliación	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula escaneado ou fotografado.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.	60%
Traballo autónomo escaneado ou fotografado.	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	40%

Avaliación continua extraordinaria		
Ferramentas/actividades de avaliación	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula escaneado ou fotografado suspenso ou non presentado.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.	60%
Traballo autónomo escaneado ou fotografado suspenso ou non presentado.	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	40%

Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua		
Ferramentas/actividades de avaliación	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula escaneado ou fotografado.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.	25%
Traballo autónomo escaneado ou fotografado.	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.	25%
Exame práctico por videoconferencia.	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5	50%

No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INSTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).

12. OUTROS

- O alumnado que perda o dereito á avaliación continua será avaliado segundo o procedemento que se establece na programación docente anual.